

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Vs/5/2020
Identifikačné číslo spisu: 3016200392
Dátum vydania rozhodnutia: 2. júla 2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Milučký
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:3016200392.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veľkom senáte správneho kolégia zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Milučkého a členov senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej, JUDr. Jany Zemkovej, PhD., JUDr. Mariána Trenčana, Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD., JUDr. Igora Belka, a JUDr. Violy Takáčovej, PhD., v právnej veci žalobcu: Š. R., bytom E. XXXX/XX, D. R., právne zastúpeného: JUDr. Annou Žedényiovou, advokátkou so sídlom Ul. Palackého 85/5, Trenčín, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná 63, Banská Bystrica, vo veci všeobecnej správnej žaloby, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne, č.k. 11S/122/2016-82 zo dňa 2. mája 2017, takto

r o z h o d o l :

Vec v r a c i a senátu 1S.

O d ô v o d n e n i e

I.

Vymedzenie veci

1. Uznesením sp.zn. 1Sžfk/65/2017 zo dňa 27. februára 2020 senát 1S Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) podľa § 22 ods. 1 písm. a/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) postúpil vec vedenú na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp.zn. 1Sžfk/65/2017 na rozhodnutie veľkému senátu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „veľký senát“), nakoľko dospel pri svojom rozhodovaní k právnemu názoru, odlišnému od právneho názoru, ktorý bol vyjadrený v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Sžf/6/2014 zo dňa 3. marca 2015.

II.

Dôvody pre postúpenie veci veľkému senátu

2. Predkladajúci senát 1S v prejednávanej veci poukázal na odlišnosť dvoch skupín právnych názorov, ktorú videl v právno-výkladovom posúdení § 2 ods. 1, 2 a 8 a § 15 ods. 6 a 17 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších

predpisov (ďalej tiež „zák. č. 511/1992 Zb.“) ako aj súvisiacich ustanovení § 3 ods. 1, 2 a 8 a § 45 ods. 2 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „daňový poriadok“) s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj so zodpovedaním otázky, či je možné konštatovať, že by nadmernú dĺžku trvania daňovej kontroly spôsobilo

- a) správanie kontrolovaného daňového subjektu (najmä vyvolané nedostatočnou pripravenosťou kontrolovaného daňového subjektu v zmysle § 15 ods. 6 písm. c/ až e/ zák. č. 511/1992 Zb. poskytnúť informácie alebo preukázať svoje tvrdenia s prihliadnutím na zásadu zodpovedného podnikania najmä pri početných reťazových zdaniteľných obchodoch) alebo
- b) činnosť správcu dane prejavujúca sa napríklad nejasnými a opakovanými výzvami správcu dane na predloženie dôkazov kontrolovaným daňovým subjektom, na obdobnom skutkovom základe s odlišným rozhodnutím 3Sžf/6/2014.

3. Zo skutkovo-právneho hodnotenia preskúmvanej veci vyvodil, že po právnej stránke otázka účinnosti, resp. povinnej spolupráce kontrolovaného daňového subjektu má byť preverovaná iba prostredníctvom ustanovení zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov. Rovnako sa však domnieval, že rozhodnutie v predkladanej veci, nakoľko ide o vec zásadného významu pre daňové kontroly, je nutné zvážiť aj pre aplikáciu súčasne platného právneho predpisu, t.j. zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, nakoľko obsahuje po právnej stránke takmer totožné ustanovenia ako skôr uvedený zákon.

III.

Právomoc veľkého senátu

4. Veľký senát sa v prvom rade zaoberal otázkou, či je v predloženej veci daná právomoc na rozhodnutie podľa § 22 ods. 1 písm. a/ SSP, v zmysle ktorého, ak senát najvyššieho súdu dospel pri svojom rozhodovaní k právnenému názoru, ktorý je odlišný od právneho názoru, ktorý už bol vyjadrený v rozhodnutí najvyššieho súdu, vec uznesením postúpi na rozhodnutie veľkému senátu.

5. Z dôvodovej správy k Správnenému súdnemu poriadku vyplýva, že veľký senát bol zavedený z dôvodu inštitucionálneho zabezpečenia princípu právnej istoty vyjadreného v čl. 2 CSP za účelom normatívneho pokrytia prípadov, ak sa senát najvyššieho súdu mieni odkloniť od konštantnej judikatúrnej línie najvyššieho súdu alebo od právneho názoru orgánu verejnej správy, ako aj za účelom odstránenia rozdielov v rozhodovacej činnosti správnych súdov alebo pretrvávajúcej odlišnosti rozhodovania správnych súdov a orgánov verejnej správy na návrh generálneho prokurátora.

6. Právo na zákonného sudcu je zaručené v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi, príslušnosť súdu ustanoví zákon. Uvedený ústavný príkaz predstavuje pre každého účastníka konania rovnakú záruku, že na rozhodovanie o jeho veci sú povolane súdy a sudcovia podľa vopred daných zásad (procesných pravidiel).

7. Otázke práva na zákonného sudcu venovali pozornosť viaceré rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, napr. I.ÚS 52/97, II.ÚS 87/01, II.ÚS 15/96, III.ÚS 116/06, IV.ÚS 161/08, IV.ÚS 191/08. Ústavný súd pojem zákonného sudcu vykladá tak, že ním je sudca, ktorý spĺňa zákonom ustanovené predpoklady na funkciu sudcu a ktorý bol určený na prejednanie a rozhodnutie vecí v súlade s rozvrhom práce.

8. Rozvrh práce má kľúčový význam pre uplatnenie práva na zákonného sudcu. Podmienkou je, aby bola vec pridelená v súlade s rozvrhom práce ustanoveným pre kalendárny rok, v ktorom sa vec má prideliť podľa času doručenia žaloby na súd. Účelom tohto základného práva je poskytnúť osobe, ktorá sa pred súdom uchádza o ochranu svojho práva záruku, že o jej spore rozhodne nestranný sudca. Rozvrh práce najvyššieho súdu platí na jeden kalendárny rok a použitím jeho ustanovení sa uskutočňuje pridelovanie vecí došlých na najvyšší súd do príslušného senátu jedného z jeho štyroch kolégií.

9. Ďalšou súčasťou základného práva na zákonného sudcu je v danom prípade pridelenie veci do príslušného senátu správneho kolégia najvyššieho súdu v súlade s rozvrhom práce. K tomuto dochádza použitím osobitnej časti rozvrhu práce, a to tak, že po zaregistrovaní došlých vecí do registrov jednotlivých kolégií (podľa ich povahy a druhu) sa tieto (a podľa príslušných pravidiel) pridelujú do jednotlivých senátov.

10. Registrácia vecí došlých do správneho kolégia najvyššieho súdu sa uskutočňuje na základe časovej postupnosti, v dôsledku čoho veci došlé do správneho kolégia sa do jednotlivých registrov zapisujú v poradí, v akom došli na najvyšší súd, pokiaľ v tomto smere neustanovuje výnimku platný rozvrh práce.

11. Pokiaľ ide o úpravu zapisovania vecí do registrov podľa čl. II ods. 4 rozvrhu práce najvyššieho súdu na rok 2017: „Ak nie je ďalej ustanovené inak, postup pri zapisovaní vecí do súdnych registrov ustanovuje Registratúrny poriadok a registratúrny plán Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, na prijímanie, evidenciu a spracovanie hromadných podaní sa použijú ustanovenia osobitného predpisu.“ Na základe zápisu do príslušného registra sa využitím osobitnej časti rozvrhu práce najvyššieho súdu na rok 2017 dospeje k určeniu príslušného senátu, ktorý o registrovanej veci rozhodne. Z tohto pravidla však existuje výnimka uvedená v bodoch 2. a 3. poznámok osobitnej časti rozvrhu práce na rok 2017, týkajúcej sa správneho kolégia: „Odvolanie, alebo kasačná sťažnosť smerujúca proti novému rozhodnutiu krajského súdu vydanému po predchádzajúcom rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v tej istej veci sa s účinnosťou od 1. januára 2017 pridelia tomu sudcovi, ktorý bol sudcom spravodajcom v predchádzajúcom konaní o odvolaní, alebo o kasačnej sťažnosti. V takomto prípade rozhodne senát, ktorý o veci rozhodoval v pôvodnom zložení. Pokiaľ nie je možné pôvodný senát zostaviť, prejedná a rozhodne vec senát, ktorého je taký sudca členom, a to v zložení podľa rozvrhu práce.“

12. Posudzovaná vec po jej predložení Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky bola pod sp.zn. 3SŽf/6/2014 pôvodne pridelená na prejednanie a rozhodnutie senátu 3S. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci rozhodol v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Milučkého a členov senátu JUDr. Ivana Rumanu a JUDr. Gabriely Gerdovej rozsudkom sp.zn. 3SŽf/6/2014 zo dňa 3. marca 2015 tak, že rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č.k. 13S/74/2013-85 zo dňa 6. novembra 2013 zmenil tak, že rozhodnutie Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 1100306/1/94218/2013/5193-r zo dňa 11. marca 2013, ako i dodatočný platobný výmer Daňového úradu Trenčín č. 9312402/5/2757865/2012 zo dňa 1. októbra 2012 zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

13. Predmetná právna vec bola opätovne predložená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dňa 19. júla 2017 a elektronickou podateľňou pomocou aplikácie (resp. technických a programových prostriedkov) bola (v rozpore s rozvrhom práce) pridelená senátu 1S pod sp.zn. 1SŽfk/65/2017.

14. Vo vzťahu k uvedenému je však potrebné poukázať na skutočnosti, že JUDr. Jozef Milučký, ktorý bol sudcom spravodajcom v prejednávanej veci, bol v zmysle rozvrhu práce najvyššieho súdu na rok 2017 od 01. januára 2017 zaradený do senátu 6S, ktorého sa stal riadiacim predsedom. Rovnako tak JUDr. Gabriele Gerdovej dňom 8. januára 2016 zanikla funkcia sudkyne.

15. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, postupujúc podľa výnimky uvedenej v bodoch 2. a 3. poznámok osobitnej časti rozvrhu práce na rok 2017, je nevyhnutné konštatovať, že predmetná právna vec bola nesprávne pridelená senátu 1S. Hoci už nebolo možné, aby v tomto prípade rozhodol senát, ktorý o veci rozhodoval v pôvodnom zložení, avšak v zmysle citovanej úpravy rozvrhu práce najvyššieho súdu na rok 2017 mala byť táto vec správne zapísaná do senátu 6S, ktorého členom bol v čase predloženia veci Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (dňa 19. júla 2017) JUDr. Jozef Milučký (sudca spravodajca).

16. Veľký senát dospel k záveru, že v danom prípade neboli splnené podmienky zo strany senátu 1S na postúpenie veci, keď konkrétnym postupom pri pridelení predmetnej veci došlo k tomu, že jej rozhodovanie nebolo zverené takému senátu najvyššieho súdu, ktorý by bol zákonným senátom v súlade s platnými pravidlami rozdeľovania práce medzi senátmi najvyššieho súdu. V situácii, ak by vo veci rozhodoval senát, ktorému vec podľa rozvrhu práce nepatrila, došlo by k porušeniu základného ústavného práva na zákonného sudcu, zakotveného v čl. 48 ods. 1 ústavy.

17. Veľký senát po zistení nedostatku podmienok vymedzených v § 22 SSP sa musel vysporiadať s otázkou ďalšieho postupu, teda či je oprávnený rozhodnúť o kasačnej sťažnosti (ako trojčlenný senát), resp. vec vrátiť postupujúcemu senátu.

18. Ustanovenie § 22 SSP ani iné ustanovenia SSP takýto prípad výslovne neupravuje. Veľký senát, rovnako ako trojčlenný senát má však oprávnenie (povinnosť) skúmať svoju právomoc na rozhodovanie, teda či boli splnené zákonné podmienky pre postúpenie veci trojčlenným senátom podľa § 22 SSP. Keďže zákon neupravuje existenciu žiadneho iného subjektu, ktorý by posúdil vzniknutý konflikt medzi trojčlenným senátom a veľkým senátom, môže to byť jedine veľký senát, ktorý tento kompetenčný spor rozhodne. Ak teda veľký senát dospeje k záveru, že chýba zákonný podklad pre jeho meritórne rozhodnutie, musí postúpenú vec vrátiť príslušnému trojčlennému senátu na prejednanie a rozhodnutie. Uvedený názor je súladný predovšetkým s princípom neodňateľnosti svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd).

K zhodnému názoru dospel aj Najvyšší súd Českej republiky (stanovisko pléna č. Plns 1/2011), ako aj odborná spisba (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, str. 201).

19. Z uvedených dôvodov rozhodol veľký senát tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

20. Toto rozhodnutie prijal veľký senát pomerom hlasov 5:2.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.